

Reflexions de la Institució Catalana d'Estudis Agraris (ICEA) arran del Projecte de Llei de Creació de l'Agència de Protecció de la Natura

Fa uns mesos es va aprovar en comissió al Parlament de Catalunya l'avantprojecte de Llei de Creació de l'Agència de la Natura. Un cop conegut el seu contingut es va produir una àmplia polèmica que ha anat en augment entre els seus defensors, sectors que la creuen millorable i col·lectius que en demanen la retirada.

Des de la ICEA creiem que es podria aprofitar aquesta riquesa d'opinions per obrir un debat serè que permeti arribar a un acord amb el màxim consens. En aquests sentit voldríem aportar alguns elements de reflexió que van més enllà del text de l'esmentat avantprojecte, i que podrien afavorir un futur consens.

Tal com s'exposa al preàmbul del text, Catalunya té quinze vegades més hàbitats d'interès comunitari reconeguts per unitat de superfície que Alemanya, i tretze vegades més que França, per citar només dos dels exemples que s'hi s'exposen. Malgrat això, si hom fa una anàlisi d'aquests hàbitats i dels resultats de la seva incidència sobre la conservació i millora de la natura, el balanç és molt inferior al dels països indicats.

Sembla, doncs, que en el seu dia Catalunya va fer una aposta més per la quantitat d'espais que per la seva qualitat, sense mesurar adequadament els recursos disponibles i la capacitat de gestió.

Analitzant el plantejament que ara es fa de la futura Agència, sembla un nou pas en la direcció del passat, una política continuista i, per això trobem a faltar una acurada anàlisi de les experiències pretèrites, tant dels seus encerts i com de les errades.

Ara es vol crear un nou organisme. Una estructura administrativa més en el territori, amb ànims d'abastar molt més, però sense criteris explícits d'allò que es vol ni, especialment, del que es pot fer amb els mitjans disponibles.

Considerem que, vistos els antecedents i el pes dels arguments d'algunes veus favorables i d'altres veus crítiques, caldria reconsiderar-ho, abans d'avançar en la Llei, i fer una reflexió profunda sobre la política dels darrers vint-i-cinc anys, de les seves fortaleces i les seves debilitats, dels èxits i dels fracassos. Fet aquest balanç tindríem una radiografia més clara d'on i com reorientar la política de protecció de la Natura en el moment actual, en el que l'emergència climàtica, primer, i ara el COVID 19 empenyen Europa cap a nous escenaris, enfocis i estratègies més globals i més integradors. Podem posar com exemple la *Green Recovery Alliance* o el *Green Deal*.

Creiem, doncs, que seria oportú aprofitar aquesta conjuntura incerta, en la que cal qüestionar molt el passat per analitzar que s'està fent, per estudiar els plantejaments que, a dia d'avui, fan els països del nostre entorn i que poden presentar experiències i dades més positives que nosaltres, pel que fa a polítiques de protecció de la natura.

Cal, també, cercar fórmules que a la vegada que reverteixen l'actual tendència negativa de conservació, alhora ajudin a empenyer cap escenaris més positius en altres aspectes preocupants del nostre país, com són el desequilibri territorial o el buidat demogràfic. I aquí podríem trobar, igualment, la inspiració en un dels principis bàsics de la Unió Europea des de la seva fundació: el principi de subsidiarietat, essencial en un tema com és la gestió del territori, on hi ha múltiples parts afectades.

En definitiva, substituir concepcions hegemòniques i dogmàtiques de l'últim quart del segle passat, tant en el món agrari com en el món ambientalista, i apostar per un model integrador que respongui més a les exigències del segle XXI i als escenaris de canvi que s'estan obrint.